

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Att.: Heidi Karlsen

Deres ref.: 09/585 - HK

Oslo, 12. april 2010

HØRING OM DATALAGRING

Tele2 Norge AS (Tele2) viser til Samferdselsdepartementets (SD) høringsbrev av 8. januar 2010. Høringsfristen er 12. april 2009.

1. OM TELE2 NORGE

Tele2 konkurrerer i det norske telemarkedet innen følgende områder: mobiltelefoni, mobilt bredbånd og fasttelefoni. Tele2 har vært en aktiv pådriver for økt konkurranse og lavere priser i Norge siden 1998.

I sluttbrukermarkedet for mobiltelefoni har Tele2 en nøkkelposisjon som aktør nr. 3, og den viktigste utfordrer til Telenor og NetCom.

Tele2 vil, dersom datalagringsdirektivet blir innført, som teletilbyder evt. bli pålagt å lagre opplysninger, basert på politiets behov, og lagringen vil gå langt utover det Tele2 selv har behov for. Dette er en rolle Tele2 ikke ønsker å ha.

2. INNLEDNING

Tele2 er av den oppfatning at datalagringsdirektivet ikke bør innføres i Norge.

Tele2 vil, basert på vår erfaring som teletilbyder, begrunne hvorfor datalagringsdirektivet ikke bør innføres i Norge. Hovedargumentene våre er:

A.. Det er uklart hva som skal lagres.

B. Det er uklart hvem som skal lagre hva.

C. Selv om punkt A og B blir avklart vil man stå overfor følgende situasjon:

Slik forslaget nå er utformet vil det være ca. 221¹ teletilbydere som skal lagre personopplysninger på vegne av politiet, og som de ikke kan benytte i egen virksomhet. For at dette systemet skal fungere, er man avhengig av at ca. 221 private aktører forvalter disse ca. 221 databasene på en korrekt måte hele tiden. Det er åpenbart en ikke ubetydelig personvernmessig risiko, knyttet til hvordan disse databasene blir forvaltet.

3. DET ER UKLART HVA SOM SKAL LAGRES OG HVEM SOM SKAL LAGRE DET.

I punkt 4.4.1 og punkt 4.4.2 fremgår det at A,B og C nummer skal lagres. Tele2 lagrer idag kun trafikkdata knyttet til utgående trafikk, fordi det er dette Tele2 behøver for å fakturere våre kunder. For Tele2 er det uklart om forslaget til departementet innebærer at teletilbydere nå blir pålagt også å lagre innkommende trafikk. I så fall innebærer forslaget en vesentlig økning av informasjon som skal lagres, sammenlignet med praksis idag.

For bredbåndstelefonier antar Tele2 at det kun er tilbyder av bredbåndstelefonier som har en lagringsplikt. For en internettaksess leverandør vil en tjeneste som Skype fremstå som en hvilken som helst annen innholdstjeneste, og det er klart at innhold ikke skal lagres. Ettersom Skype ikke er en registrert tilbyder i Norge, antar vi at all trafikk som norske kunder kjøper via Skype ikke blir lagret. All trafikk via Skype, og andre lignende tjenester, er dermed ikke tilgjengelig for politiet.

For e-post presiseres hva som skal lagres i punkt 4.4.5. Tele2 antar også her at lagringsplikten gjelder den aktør som tilbyr e-post tjenesten. For internettaksess aktøren er web-basert e-post tjenester innhold som ikke skal lagres. Og Google, Yahoo og andre som tilbyr web-baserte e-post tjenester i Norge, er ikke registrert som teletilbydere i Norge. Slik Tele2 forstår forslag til departementet, vil derfor ikke web baserte e-post tjenester bli lagret av noen.

Tele2 leverer idag direkte aksess tjenester til en del større bedrifter (DA-kunder). Tele2 vil her levere trafikk inn til et definert grensesnitt. Tele2 vil ikke ha noen informasjon om hva som skjer bak dette definerte grensesnittet. Disse private bedriftene vil ha et eget privat nett, og disse private nettene omfattes ikke av lagringsplikten², slik datalagringsdirektivet idag er foreslått implementert.

Dersom Tele2 har rett i ovennevnte betraktning, vil det være et betydelig omfang av teletjenester som kan benyttes dersom en kunde er opptatt av å unngå lagring.

¹ Det er 221 registrerte aktører på markedet i følge PTs hjemmeside. Det er ikke gitt at alle disse blir rammet av datalagringsdirektivet, men det gir en identifikasjon på antall private datatbaser som vil bli innført med datalagringsdirektivet:

http://www.npt.no/ikbViewer/Content/828/tilbyder_rapport.pdf

² Se høringsdokumentet side 33, 2 avsnitt.

Høringsdokumentet legger opp til at disse hullene evt. kan tettes gjennom enkeltvedtak, men det fjerner ikke uklarheten.

4. 221 PRIVATE DATABASER

Teletilbyderne lagrer idag trafikkdata til faktureringsformål. Trafikkdata skal slettes etter 3 eller 5 måneder, fordi man antar teletilbyder da er ferdig med faktureringen. Politiet vil idag kunne få tilgang, dersom lovens vilkår er oppfylt og dersom tilbyder fortsatt lagrer trafikkdata.

Datalagringsdirektivet innfører et nytt regime der teletilbyder skal lagre informasjon som teletilbyder ikke behøver å lagre av hensyn til egen virksomhet, men derimot blir pålagt å lagre på vegne av samfunnet, for det tilfelle at politiet muligens senere har behov for å få tilgang til denne informasjonen. Videre innebærer forslaget at teletilbyderne skal ha en database som omfatter informasjon til bruk i egen virksomhet, og en egen database kun opprettet for at politiet evt. kan hent ut informasjon.

Dette innebærer ca. 221 private databaser (se note 1) skal opprettes av private firmaer på vegne av politiet. Tele2 vil hevde at det er en betydelig risiko for at personopplysninger fra disse ca. 221 databasene kan bli utlevert/komme på avveie uten at det er hjemmelsgrunnlag for det. Systemet med ca. 221 private databaser forutsetter at alle disse aktørene svarer ja når de skal svare ja og nei når de skal svare nei, når tredjeparter ber om informasjon fra den enkelte database. Risikoen for feil utleveringer er betydelig når ca. 221 private aktører skal forvalte databaser som de ikke lagrer til eget formål, men på vegne av politiet. Å forvalte en slik database er ikke en del av kjernevirksomheten til disse aktørene. De største teletilbyderne vil kunne ha ressurser og kompetanse til å forvalte en slik database, men de fleste av de ca. 221 aktørene er mindre aktører med små økonomiske ressurser.

Tele2 vil illustrere risikoen som er forbundet med alle disse ca. 221 private databasene med følgende eksempel:

Tele2 ble sommeren 2009 tilskrevet av NAV med anmodning å utlevere kopier av faktura på en privat kunde. NAV hjemlet henvendelsen i folketrygdlovens regler. Tele2 svarte at dette var taushetsbelagt informasjon, og at vi ikke kunne utlevere dette før Post- og teletilsynet (PT) hadde samtykket til en slik utlevering. NAV fikk evt. be PT om et slikt samtykke, i tråd med politiets praksis. NAV mente dette var unødvendig, og mente selv at de hadde videre hjemler enn det politiet hadde. Tele2 tilskrev PT, hvor vi fikk bekreftet vår forståelse av reglene, hvilket innebar at NAV ikke hadde hjemmel til å få denne informasjonen direkte fra Tele2. Muntlig ga NAV uttrykk for at Tele2 var vanskelige, da NAV hadde fått slik informasjon av en rekke andre teletilbydere. Hvis dette er riktig har disse andre teletilbyderne feilaktig gitt NAV taushetsbelagte personopplysninger om sine kunder, dvs. de har svart ja når de skulle svart nei.

Bilag 1: Henvendelse fra NAV av 17. juni 2009

Bilag 2: Tele2s brev til PT av 7.juli 2009

Bilag 3: PTs svar til Tele2 av 14. august 2009

Her kan man innvende at risiko for feilutlevering finnes også idag. Det er riktig. Men idag lagrer teletilbyderne kun informasjon de selv har bruk for. En forvaltning av en database med informasjon som er irrelevant for driften som teletilbyder, vil øke risikoen betydelig for at personopplysninger kommer på avveie eller blir utlevert til instanser som ikke har hjemmel til å få slik informasjon.

Departementet foreslår å endre straffeprosessloven slik at det kun er politet som skal få tilgang til data etter utleveringspålegg fra retten. Tele2 er ikke overbevist om at alle landets tingretter er mer kompetent enn Post- og teletilsynet på dette området. Post- og teletilsynet bør antagelig fortsatt ha en rolle.

Det at det alltid skal foreligge et utleveringspålegg fra retten, kan imidlertid gi et enklere system å forholde seg til for tilbyderne, og muligens minske risikoen for feilutleveringer. Samtidig tilsier dette at det ikke bør være et unntak for Kredittilsynet. Skal man innføre datalagringsdirektivet med den økte lagringen, og den økte risikoen for personopplysninger på avveie, må det alltid foreligge et utleveringspålegg fra retten, også i saker som Kredittilsynet håndterer. Dette kan ses på som et minste krav for å forsøke å oppveie den økte risiko som oppstår når ca. 221 private aktører skal lagre betydelige mengder data på vegne av politiet. Men det fjerner ikke risikoen.

5. KOSTNADSDEKNING.

Departementet foreslår en delingsmodell hvor ekomtilbyderne har en tilretteleggingsplikt, og dekker kostnadene til denne plikten, mens drifts/uthentingskostnader dekkes av politiet i henhold til avtaler.

Tele2 er av den oppfatning at alle kostnader, både tilretteleggingskosten og drifts/uthentingskostnader, må dekkes av politiet. De private databasene som blir opprettet som en følge av datalagringsdirektivet, gjøres på vegne av politiet, og det er naturlig at den som skal benytte informasjonen også betaler for hele systemet som innføringen av datalagringsdirektivet innebærer.

Dersom departementet skulle pålegge tilbyderne å opprette databaser på vegne av politiet, som de ikke selv kan benytte i egen virksomhet, uten at det gis full kostnadsdekning for denne byrden, vil den personvermessige risiko øke ytterligere. En rekke teletilbydere, ihvertfall de mindre, vil kunne forsøke å begrense kostnaden ved en slik pålagt byrde. Det vil innebære at sikkerhet og kvalitet ikke nødvendigvis vil være de mest fremtredende aspekter ved disse ca. 221 databasene.

6. LAGRINGSTID.

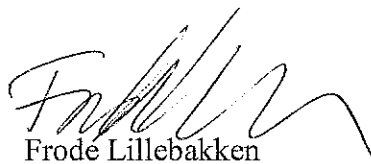
Skulle datalagringsdirektivet innføres, så bør i så fall lagringstiden begrenses i størst mulig grad. Med den risiko, som Tele2 påpeker overfor, må mengden informasjon begrenses i størst mulig grad. Tele2 anbefaler i så fall at lagringstiden settes så kort som mulig.

Skulle det være spørsmål til ovenstående kan Frode Lillebakken (41 31 90 27) kontaktes.

Med vennlig hilsen

Trond Stryken
Teknisk direktør

Frode Lillebakken

Tele2 Norge AS
Brynsengfare 6 B
0667 Oslo

Opplysningsvesenetsloven § 13.1 i Lov om off. jf avm § 7

Deres ref:

Vår ref: 5940-6

Vår dato: 17.06.09

INNHEMING AV OPPLYSNINGER OM FAKTURAER

NAV Kontroll nord utfører bl.a. kontroll av opplysninger i tilknytning til søknader om og mottak av ytelser etter folketrygdloven. Ved en slik kontroll har vi etter folketrygdloven § 21-4 a rett til å innhente nødvendige opplysninger fra tredjeperson. Dette gjelder selv om opplysningene er taushetsbelagte.

Vi har opplysninger om at [redacted] i perioden juni 2008 til d.d. har betalt en del regninger til dere. Regningene er betalt fra hennes konto nr. [redacted]

I forbindelse med vår saksbehandling har vi i dette tilfellet vurdert det nødvendig å innhente opplysninger/dokumentasjon fra dere om følgende fakturaer:

Vi beklager at vi ikke har dato for utstedelse av faktura. Men vi håper likevel dere kan klare å finne dem i deres systemer. Vi ønsker å vite hvem fakturaene er utstedt til og hvilken tjeneste der er fakturert for. Dersom det er telefonabonnement ber vi om å få vite nummeret til telefonen. Dersom fakturaene gjelder internett, ber vi om å vite hvilken adresse linjen er knyttet til. Det enkleste er sannsynligvis om vi kan få kopi av fakturaene, så har vi all den informasjonen vi trenger.

Vi ber om at opplysningene/dokumentene sendes oss innen to uker fra dette brevets dato. Eventuelle spørsmål i forbindelse med denne henvendelsen kan rettes til undertegnede.

NAV kontroll og innkreving / NAV kontroll nord
Postadresse: Postboks 2363 / 9271 TRØMSØ

Besøksadresse: Fredrik Langesgt. 9 / Trømsø
Tel: 77 28 56 19 / Faks: 77 28 56 31

www.nav.no/org.nr 991 075 573 / nav.kontroll.nord@nav.no

telefonen. Dersom fakturaene gjelder internett, ber vi om å vite hvilken adresse linjen er knyttet til. Det enkleste er sannsynligvis om vi kan få kopi av fakturaene, så har vi all den informasjonen vi trenger.

Vi ber om at opplysningene/dokumentene sendes oss innen to uker fra dette brevets dato. Eventuelle spørsmål i forbindelse med denne henvendelsen kan rettes til undertegnede.

Pålegget om å gi opplysninger kan påklages etter reglene i forvaltningsloven § 14. Fristen for å klage er tre dager etter at pålegget er mottatt. Klagen kan fremsettes muntlig eller skriftlig.

På forhånd takk for hjelpen.

Med vennlig hilsen
NAV Kontroll nord

Vedlegg: Lov om folketrygd § 21-4 a.

§ 21-4a. Innhenting av opplysninger fra tredjemann - stedlig kontroll

Når det foreligger rimelig grunn til mistanke om at det er skjedd eller vil skje urettmessige utbetalinger fra trygden, kan Arbeids- og velferdsdirektoratet, Helsedirektoratet eller særskilt utpekte enheter pålegge andre enn dem som er nevnt i § 21-4 å gi de opplysninger som er nødvendige for å avdekke eller begrense urettmessige utbetalinger fra trygden. Opplysninger kan kreves også om andre enn stønadstakeren. Ved innhenting av opplysninger gjelder reglene i § 21-4 c.

Arbeids- og velferdsdirektoratet eller særskilt utpekte enheter innen Arbeids- og velferdsetaten kan til enhver tid foreta stedlig kontroll i virksomheter uten forutgående varsel. Slik kontroll kan foretas i bransjer som erfaringsmessig er utsatt for trygdemisbruk, og forøvrig ved konkret mistanke om dette. Klage etter forvaltningsloven § 15 skal ikke medføre at stedlig kontroll utsettes, og det kan kreves bistand av politiet til å gjennomføre kontrollen. Under kontrollen kan det kreves at arbeidstakere identifiserer seg for å kontrollere om vedkommende er innmeldt i arbeidstakerregisteret eller mottar trygdeytelser som er uforenlige med arbeidsforholdet. Det kan også kreves innsyn i og kopi av dokumenter som kan avdekke eller hindre urettmessige utbetalinger fra trygden. Helseopplysninger kan likevel bare innhentes etter reglene i § 21-4, jf. § 21-4 c.

Den som blir pålagt å gi opplysninger eller innsyn i dokumenter mv. i medhold av paragrafen her, plikter å gjøre dette uten godtgjørelse og uten hinder av taushetsplikt.

Tilføyd ved lov 16 jan 2009 nr. 5 (se dens VIII, i kraft 1 jan 2009).

Post- og teletilsynet
P.b. 194
4792 Lillesand

Att.: Fredrik Knudsen/Magnus Schartum-Hansen

Deres ref.:

Oslo, 7.juli 2009

NAV KONTROLL – INNHENTING AV OPPLYSNINGER OM FAKTURAER

Tele2 Norge AS (Tele2) viser til dagens telefonsamtale med Magnus Schartum-Hansen hos Post- og teletilsynet (PT). Som avtalt oversendes henvendelsen fra Nav Kontroll i sladdet versjon, jfr. **bilag 1**. Det bes om at bilag 1 unntas offentlighet.

Nav Kontroll ber Tele2 oversende kopi av fakturaene til en av våre kunder. Den type fakturaopplysninger som Nav Kontroll ber om er omfattet av taushetspliktbestemmelsen i ekomloven §2-9, jfr. Samferdselsdepartementets brev til Telenor av 27. mars 2009, punkt 4.2.

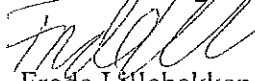
Dersom politiet hadde anmodet Tele2 om de samme opplysningene som Nav Kontroll nå ber om, ville politiet vært avhengig av å få opphevet taushetsplikten i §2-9 av PT.

Tilsynelatende setter folketrygloven §21-4a taushetsplikten i ekomloven §2-9 til side. Imidlertid viser folketrygdloven 21-4c til tvisteloven. Tvisteloven har bl.a. en bestemmelse i §22-3 som begrenser fremleggelse av bevis som er underlagt lovbestemt taushetsplikt.

Tele2 ber PT om en avklaring i forhold til hvordan vi skal forstå ekomloven §2-9 sammenholdt med folketrydloven §§ 21-4a og 21-4c, samt tvisteloven § 22-3.

NAV Kontroll er informert om at Tele2 har bedt om en avklaring av spørsmålet fra PT. Det bes om en snarlig tilbakemelding.

Med vennlig hilsen
for Tele2 Norge AS

Frode Lillebakken
advokat

Tele2 Norge AS
Brynsengfare 6B
0667 OSLO

Vår ref.:
0904137-2 - 417.1

Vår dato:
14.8.2009

Deres ref.:
Frode Lillebakken

Deres dato:
7.7.2009

Saksbehandler:
Sara Zacharassen

www.npt.no

Svar på henvendelse fra Tele2 vedrørende innhenting av opplysninger om fakturaer fra NAV kontroll

Post- og teletilsynet (PT) viser til deres henvendelse av 7.7.2009 vedrørende NAV Kontroll nord (NAV) sin begjæring om utlevering av opplysninger etter folketrygdloven § 21-4a.

Av henvendelsen fremgår det at Tele2 Norge AS (Tele2) ber om en avklaring av hvordan taushetsplikten etter ekomloven § 2-9 skal forstås i forhold utleveringsplikten etter folketrygdloven § 21-4a og § 21-4c, samt tvisteloven § 22-3.

NAV har med hjemmel i folketrygdloven § 21-4a begjært utlevering av fakturaopplysninger fra Tele2 om stønadsmottakers bruk av telefontjenester. Som Tele2 korrekt påpeker er slike opplysninger underlagt taushetsplikt etter ekomloven § 2-9 første ledd og kan følgelig ikke utleveres til tredjemenn uten hjemmel i lov.

Etter folketrygdloven § 21-4a første ledd plikter Tele2 kun å utlevere opplysninger i de tilfeller der det (i) "foreligger rimelig grunn til mistanke om at det er skjedd eller vil skje urettmessige utbetalinger fra trygden" og (ii) at opplysningene er "nødvendige for å avdekke eller begrense utrettmessige utbetalinger fra trygden". Dersom disse vilkårene er oppfylt fremgår det av folketrygdloven § 21-4a tredje ledd at den som pålagt å utlevere opplysninger etter bestemmelsen "plikter å gjøre dette (...) uten hinder av taushetsplikt."

Det følger imidlertid av folketrygdloven § 21-4a første ledd at reglene i folketrygdloven § 21-4c gjelder ved innhenting av opplysninger. Folketrygdloven § 21-4c femte ledd slår fast at; "[r]eglene i tvisteloven om begrensinger i plikten til å avgi forklaring mv. gjelder tilsvarende ved anvendelse" av folketrygdloven § 21-4a første ledd.

I Ot.prp. nr. 76 (2007-2008) side 83 uttales at plikten til å gi opplysninger etter 21-4a første ledd er avgrenset i tråd med reglene i tvisteoven kapittel 22 om vitneplikt for familie mv.

Problemstillingen blir dermed om denne uttalelsen innebærer at det kun er begrensningene i vitneplikten som relaterer seg til familiære forhold som skal anvendes eller om begrensningene i hele kapittel 22 som sådan skal gjelde.

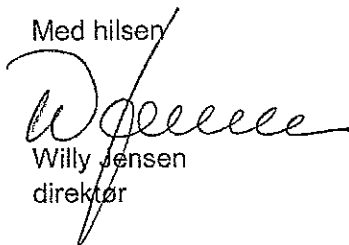
Ordlyden i § 21-4c femte ledd taler for at hele kapittel 22 i tvisteloven skal gjelde. Dette støttes også, etter PTs oppfatning, av departementets uttalelse i Ot.prp. nr. 76 (2007-2008) punkt 4.3.4.2 vedrørende henting av pasientjournaler mv hvor det fremgår at "[i] § 21-4c femte leddet vert foreslått at reglane i tvistelova om avgrensingar i plikta til å gi forklaring skal gjelde tilsvarande i høve til plikta til å gi opplysningar til Arbeids- og velferdsetaten. Dette vil gi familie mv. høve til å nekte å gi opplysningar."

Dette innebærer at folketrygdloven § 21-4a første ledd begrenses av tvisteloven § 22-3 (1). Det følger imidlertid av § 22-3 (2) at "[d]epartementet kan samtykke i at beviset føres".

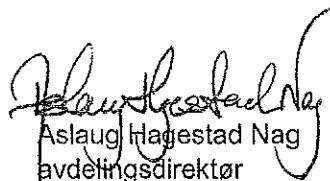
PT er delegert myndighet fra Samferdselsdepartementet etter tvisteloven § 22-3 i saker om opplysninger fra "tilbyder eller installatør av elektronisk kommunikasjonsnett- eller tjeneste" (videreføring av delegasjon gitt i henhold til tvistemålsloven § 204 annet ledd). Dette innebærer at Tele2 ikke kan utlevere anmodede opplysninger til NAV uten at det foreligger et samtykke fra PT med hjemmel i tvistelovens § 22-3. Et slikt samtykke kan bare nektes når utlevering vil kunne utsette staten eller allmenne interesser for skade eller virke urimelig ovenfor den som har krav på hemmelighet.

PT har ikke oppfattet henvendelsen fra Tele2 som en søknad om samtykke til utlevering av de omsøkte opplysninger til NAV. I den grad Tele2 og/eller NAV ønsker at PT skal ta behandle en slik søknad på dette bes det om en søknad om dette hvor det redegjøres for Tele2 og NAVs synspunkter.

Med hilsen

Willy Jensen
direktør

Aslaug Inagestad Nag
avdelingsdirektør

Kopi til: NAV kontroll nord, postboks 2363, 9271 TROMSØ